

Nový rok, Bohorodičky Panny Márie

1. január 2025

Lk 2, 16 - 21

Sestry a bratia v Kristovi

Slávime dnes prvý deň nového roka. Tento deň je spätý s rôznymi prianiami, želaniami. Želáme si navzájom pevné zdravie, spokojnosť, úspech. To je pekné a je to prejavom nášho záujmu o druhého človeka. Keď sa nad tým ale trochu zamyslíme, zistíme, že to v sebe obsahuje aj niečo menej pekné, že v hĺbke našich želaní a prianí je vlastne to, aby všetko zostalo po starom - v začatom smerovaní. Len málo ľudí dnes myslí na to, aby sa v živote nejako posunuli. Aby sme sa nad niečím zamysleli, aby sme si kládli aj nejaké otázky. Bohužiaľ cirkev je v tomto prípade ešte viac orientovaná na minulosť - a výsledok: ten je vidieť aj voľným zrakom. Často počujeme o akomsi návrate do starých dobrých časov. A skoro v každom náboženstve vidieť akýsi nový záujem o identitu, kmeňové myslenie typu „my a tí druhí“. Nielen v cirkvi, ale aj v spoločnosti, v politike. A tak sa všade namiesto nastavovania skutočného zrkadla viac venujeme tomu, čo ľudia chcú počuť. Preto nie sme schopní sa posunúť, pohnúť ďalej. Len by sme nemali zabudnúť, že aj v prírode platí, že druhy, ktoré sa nevedia prispôbiť novej situácii postupne vyhynú.

Vianoce sú každý rok o príchode Krista. Väčšina ľudí ale o takom príchode, ktorý by v našom živote niečo zmenil radšej nechce počuť. Ako to pekne vyjadril jeden kolega: každý je natoľko zaujatý budovaním tých svojich jasličiek pre Krista a tým, aby jeho jasličky boli lepšie ako jasličky tých ostatných, je zaujatý tým, aby jeho jasličky boli jedine tými svätými a pravovernými, že sa v jeho duši Boh nakoniec nikdy nenarodí.

A predsa dnešný začiatok nového roka, aj koniec vianočnej oktávy nám chtiac nechtiac pripomínajú začiatok, začiatky.

Aj dnešným čítaniam môžeme porozumieť práve v zmysle nových začiatkov. Prvé čítanie hovorilo o Božom požehnaní. Božie požehnanie je niečo, čo spočívalo spočiatku na celom stvorení - na ľuďoch i na zvieratách. A Boh vyzýva aj svojho služobníka Mojžiša ale aj ďalších - Árona a jeho synov: aby aj oni požehnávali, aby vzývali skutočné dobro na synov a dcéry Izraela. Čo znamená žehnať, požehnávať. Krajšie ako slovenčina to v tomto prípade vyjadruje latinčina, kde požehnanie znamená dobrorečenie - benedictio. Teda vyzýva každého človeka, aby dobrorečili celému stvoreniu aj ľuďom aj zvieratám. Aby sme videli v každom, aj v dobrom aj v zlom niečo z Boha, z božieho stvorenia, z Božieho Ty.

Teologicky ďalej kráča apoštol Pavol vo svojej známej pasáži z listu Galaťanom. On hovorí, že Boh poslal svojho Syna, aby nás - ktorí sme boli pod Zákonom - aby nás vykúpil. Aby sme mohli dostať právo synovstva, alebo dnes by sme mohli dodať aj právo dcérstva. Pretože Boh nám poslal Ducha svojho Syna, a ten volá Abba Otče, aby sme už viac neboli otrokom, slúžkou ale synom, dcérou - dedičom. Byť synom a dedičom aj zaväzuje. Znamená to užší vzťah, ako je ten ktorý vyplýva zo zákona, zo služby. Znamená to v živote hľadať naplnenie toho Božieho Ty.

A zároveň aj evanjelium vianočného príbehu dnes hovorí o zákone. Počuli sme nielen o pastieroch, ktorí sa prišli pokloniť dieťaťu, ale aj to ako po ôsmich dňoch, keď bolo treba chlapca obrezať ho nazvali menom Ježiš. Jeho rodičia v tomto prípade to, čo predpisoval starozákonný poriadok, podrobil sa zákonu.

S tým my ľudia zvykneme mať problém. Na jednej strane sa zákonu klaniame, alebo ho úplne odmietneme. Ježiš nám svojim príbehom, svojim ďalším životom ukazuje inú cestu - cestu naplnenia. To je trochu viac, ako keď si nevieme dať rady so životom - a potom zákon zbožšťujeme, klaniame sa mu.

Jeden kňaz, ktorý bol mnoho rokov väzenským duchovným píše ako väzvi boli paradoxne temer bez výnimky prehnane zbožní, vysoko moralistickí, nadmieru striktní, čo sa dodržiavania zákona týkalo. (hoci sa nám to zdá zvláštne a ťažko uveriteľné). Ale naozaj. Spravili by hocičo, len aby uspokojili svoje ponáhľajúce a najskôr nikdy nerozvinuté a verejne zanedbané Ja. A hovorí, že ako katolícky duchovný ktorý tam s nimi bolako poslednú vec, ktorú im dokázal uveriť boli ich „zbožné“ reči a rečenie o Ježišovi. (Možno aj nám to pomôže v chápaní vonkajšej zbožnosti, ktorá sa často prezentuje v našich kostoloch)

Pokiaľ sa aj my neposunieme v chápaní Ježiša, v chápaní Krista, aj my - podobne ako tí väzni - zostaneme svojou nábožnosťou len stáť na jednom mieste. Dnešný sviatok nás ale vyzýva k niečom inému. A tak si zaprajme spoločne - ako aj ja vám chcem zapriať - naozaj požehnaný Nový rok.